EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 28.3.2022
COM(2022) 127 final

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU IN EVROPSKEMU EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU

o uporabi Uredbe (EU) št. 606/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. junija 2013 o vzajemnem priznavanju zaščitnih ukrepov v civilnih zadevah

1. UVOD

1.1. Ozadje

Uredba (EU) št. 606/2013 o vzajemnem priznavanju zaščitnih ukrepov v civilnih zadevah[1] (v nadaljnjem besedilu: Uredba) dopolnjuje Direktivo 2011/99/EU o evropski odredbi o zaščiti[2] (v nadaljnjem besedilu: Direktiva). Obe sta del istega zakonodajnega svežnja. Uredba je bila sprejeta 12. junija 2013 na podlagi člena 81(2), točke (a), (e) in (f), Pogodbe o delovanju Evropske unije.

Direktiva in Uredba skupaj z Direktivo 2012/29/EU o določitvi minimalnih standardov na področju pravic, podpore in zaščite žrtev kaznivih dejanj[3] (v nadaljnjem besedilu: direktiva o pravicah žrtev) tvorita usklajen sklop ukrepov. S tem se krepijo pravice in zaščita žrtev in morebitnih žrtev kaznivih dejanj, ko potujejo ali se preselijo v drugo državo članico.

Cilj Direktive in Uredbe je doseči ta cilj z zagotavljanjem pravne podlage za pristojne organe v državah članicah, da priznajo odredbe o zaščiti, odobrene v drugi državi članici. V skladu s tem pravnim okvirom morajo vse države članice priznati in izvršiti tako odredbe o zaščiti v kazenskih zadevah kot tudi zaščitne ukrepe v civilnih zadevah, izdane v drugi državi članici.

Kot se zahteva s členom 21 Uredbe, je v tem poročilu ocenjena njena uporaba. Evropska komisija mora poročilo o uporabi Uredbe in po potrebi morebitne predloge za spremembe predložiti tudi Evropskemu parlamentu, Svetu in Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru. Čeprav je bilo treba poročilo predložiti do 11. januarja 2021, je bila Komisija zaradi izbruha pandemije COVID-19 v prvi polovici leta 2020 pod velikim pritiskom, saj je morala obravnavati nujne zadeve, povezane s COVID-19. Ocena in njena objava sta bili tako odloženi.

Uredba dopolnjuje Direktivo za zagotovitev, da v okviru EU ni pravnih vrzeli za vzajemno priznavanje zaščitnih ukrepov za žrtve kaznivih dejanj. Zato je treba to poročilo brati skupaj s poročilom o izvajanju Direktive, ki ga je Komisija objavila 11. maja 2020[4]. Poročili skupaj zagotavljata popolno sliko o minimalnih pravilih, ki se uporabljajo v EU, o nadnacionalnem priznavanju in izvrševanju zaščitnih ukrepov s strani pristojnih organov v državah članicah.

1.2. Namen in glavni elementi Uredbe

Cilj Uredbe je zagotoviti, da se fizična oseba, ki ima koristi od zaščitnega ukrepa v civilnih zadevah v eni državi članici, lahko še naprej zanaša na takšno zaščito pri

---

1 Uredba (EU) št. 606/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. junija 2013 o vzajemnem priznavanju zaščitnih ukrepov v civilnih zadevah (UL L 181, 29.6.2013, str. 4).

2 Direktiva 2011/99/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2011 o evropski odredbi o zaščiti (UL L 338, 21.12.2011, str. 2).

3 Direktiva 2012/29/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o določitvi minimalnih standardov na področju pravic, podpore in zaščite žrtev kaznivih dejanj ter o nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2001/220/PNZ (UL L 315, 14.11.2012, str. 57).

4 Poročilo Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu o izvajanju Direktive 2011/99/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2011 o evropski odredbi o zaščiti (COM(2020) 187 final z dne 11. maja 2020).

selitvi ali potovanju v drugo državo članico. Hkrati je njen cilj zaščititi pravice do obrambe osebe, ki povzroča tveganje.

Uredba zato določa pravila za vzajemno priznavanje zaščitnih ukrepov, odrejenih v državah članicah. Ta pravila pristojnim organom omogočajo, da s preprostim in hitrim mehanizmom zagotavljajo stalno zaščito po vsej EU.

Uredba se uporablja za nacionalne zaščitne ukrepe v civilnih zadevah, odrejene v okviru civilnih in upravnih postopkov. Natančneje, uporablja se za ukrepe, s katerimi se nalagajo obveznosti osebi, ki povzroča tveganje za telesno ali duševno celovitost druge osebe, in katerih namen je zaščititi to drugo osebo. Uredba se uporablja za vse žrtve. Zajema tri najpogostejše vrste nacionalnih zaščitnih ukrepov:

- prepovedi ali ureditve vstopa na kraj, kjer zaščitena oseba prebiva, dela ali se v njem zadržuje ali ki ga redno obiskuje,
- prepovedi ali ureditve stikov z zaščiteno osebo v kakršni koli obliki ter
- prepovedi ali ureditve približevanja zaščiteni osebi na krajšo razdaljo od predpisane.

Zaščitni ukrepi so večinoma namenjeni preprečevanju kakršnih koli oblik:

- nasilja na podlagi spola,
- nasilja v družini ali
- nasilja v neposrednem stiku, kot so fizično nasilje, nadlegovanje, spolno nasilje, zalezovanje, ustrahovanje ali druge oblike posredne prisile.

Žrtve takšnih kaznivih dejanj so še posebej izpostavljene sekundarni in ponavljajoči se viktimizaciji, ustrahovanju in maščevanju. V praksi so ženske glavne upravičenke do zaščitnih ukrepov.

Odredbe o zaščiti običajno pomenijo relativno omejeno kršitev svobode gibanja osebe, ki povzroča tveganje. Izdaja in spremljanje odredb o zaščiti praviloma ne vključujeta večjih finančnih naložb. Vendar pa lahko pomagata zmanjšati in preprečiti nasilje[5].

V praksi oseba, ki prejme zaščito na podlagi enega ali več nacionalnih zaščitnih ukrepov (v nadaljnjem besedilu: zaščitena oseba), vloži zahtevo pri organu države članice, v kateri se odredijo zaščitni ukrepi (v nadaljnjem besedilu: organ izdajatelj). Če se zahtevi ugodi, organ izdajatelj v tej državi članici (v nadaljnjem besedilu: država članica izvora) izda potrdilo. Nato organ izdajatelj to potrdilo pošlje pristojnemu organu druge države članice (v nadaljnjem besedilu: zaprošena država članica), da se zaščitni ukrepi priznajo in izvršijo na ozemlju zaprošene države članice. Pristojni organ zaprošene države članice lahko v podobnem primeru sprejme kateri koli ukrep, ki je na voljo v skladu z njegovo nacionalno zakonodajo, da ohrani zaščito zaščitene osebe na ozemlju zaprošene države članice. Zaprošena država članica mora žrtvi zagotoviti enako raven zaščite, kot bi jo v podobnem primeru zagotovila svojim državljanom.

5 van der Aa, S., Niemi, J., Sosa, L., Ferreira, A., Baldry, A., *Mapping the legislation and assessing the impact of protection orders in the European Member States*, 2015.

Potrdilo o zaščitnih ukrepih v civilnih zadevah je v obliki večjezične standardne predloge, ki je bila sprejeta z naknadnim izvedbenim aktom[6]. Druge države članice morajo to potrdilo priznati brez dodatnega preverjanja. Potrdilo mora biti neposredno izvršljivo, kar pomeni, da lahko zaščitena oseba zaščitne ukrepe neposredno uveljavlja pred organi zaprošene države članice.

Od 11. januarja 2015 se Uredba neposredno uporablja v vseh državah članicah, razen na Danskem.

1.3. Cilji in obseg poročila

Analiza Komisije večinoma temelji na neposrednih informacijah držav članic. Komisija je osnovne podatke pridobila iz obvestil držav članic v skladu s členom 18(1). V teh obvestilih so navedeni pristojni organi in jeziki, sprejeti za namene Uredbe. Poleg tega je Komisija proučila odgovore na vprašalnik o uporabi Uredbe od začetka njene veljavnosti. Komisija je ta vprašalnik julija 2021 poslala pristojnim organom v državah članicah in nanj je odgovorilo 19 držav članic. Od vseh držav članic jih je 16 potrdilo, da njihov pravni sistem omogoča zaščitne ukrepe v civilnih zadevah. Komisija je dodatne informacije o pristojnih organih v državah članicah zbrala z uporabo portala e-pravosodje.

Komisija je za pripravo tega poročila uporabila dve dodatni študiji, ki sta dopolnili podatke držav članic. Natančneje, Komisija je črpala iz študije, ki jo je Evropski parlament objavil leta 2017. Študija je obravnavala delovanje vzajemnega priznavanja zaščitnih ukrepov v civilnih zadevah v okviru ocene izvajanja Direktive[7]. Komisija se je poglobila tudi v končno študijo POEMS, projekta, ki se je med letoma 2012 in 2014 financiral iz programa Komisije DAPHNE. V študiji se je opredelila zakonodaja in ocenil učinek odredb o zaščiti v državah članicah[8].

To poročilo se osredotoča na določbe, ki tvorijo jedro Uredbe in so ključnega pomena za nemoteno delovanje vzajemnega priznavanja zaščitnih ukrepov v civilnih zadevah po vsej EU.

Te določbe vključujejo obveznost obveščanja o vrstah organov, pristojnih za zadeve, ki jih ureja Uredba, pri čemer so navedeni:

- organi, pristojni za izdajo potrdil o zaščitnih ukrepih v civilnih zadevah,
- organi, pri katerih je treba uveljavljati zaščitni ukrep, odrejen v drugi državi članici (in ki so pristojni za izvršitev takega ukrepa),
- organi, ki so pristojni za prilagoditev zaščitnih ukrepov, in
- organi, pri katerih je treba vložiti vlogo za zavrnitev priznanja.

V poročilu se obravnavajo tudi:

- jezikovna ureditev držav članic,

---

6 Izvedbena uredba Komisije (EU) št. 939/2014 z dne 2. septembra 2014 o potrdilih iz členov 5 in 14 Uredbe (EU) št. 606/2013 Evropskega parlamenta in Sveta o vzajemnem priznavanju zaščitnih ukrepov v civilnih zadevah (UL L 263, 3.9.2014, str. 10).

7 Služba Evropskega parlamenta za raziskave, *European protection order – Study*, PE 603.272, september 2017 (http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/603272/EPRS_STU(2017)603272_EN.pdf).

8 van der Aa, S., idr., *op. cit.*

- obveznost spoštovanja pravice do obrambe osebe, ki povzroča tveganje,
- izdaja, obdelava in posredovanje potrdil o zaščitnih ukrepih v civilnih zadevah ter
- popravek in preklic potrdil o zaščitnih ukrepih v civilnih zadevah.

2. SPLOŠNA OCENA

V poročilu so zajete vse države članice, za katere je Uredba zavezujoča[9].

Organi izdajatelji v državi članici izvora lahko odredijo zaščitne ukrepe v civilnih zadevah, na primer prepoved približevanja drugi osebi na krajšo razdaljo od predpisane. V skladu z uvodno izjavo 14 Uredbe mora zaprošena država članica take ukrepe priznati kot zaščitne ukrepe v civilnih zadevah.

Poleg tega je treba pojem civilnih zadev razlagati samostojno. Organ, ki odredi zaščitni ukrep, je lahko civilne, upravne ali kazenske narave. Vendar ta narava ni pomembna pri presoji, ali je zaščitni ukrep civilne narave, če se odločba sama nanaša na civilne zadeve (uvodna izjava 10).

Uredba upošteva različne pravne tradicije držav članic in ne posega v nacionalne sisteme za odreditev zaščitnih ukrepov. To pomeni, da držav članic ne zavezuje, da spremenijo svoje nacionalne sisteme, da bi lahko odredile zaščitne ukrepe v civilnih zadevah. Prav tako ne zavezuje držav članic k uvedbi zaščitnih ukrepov v civilnih zadevah za uporabo Uredbe (uvodna izjava 12).

Komisija je prejela potrditev 16 držav članic, da njihovi pravni sistemi omogočajo zaščitne ukrepe v civilnih zadevah. Od vseh držav članic so štiri potrdile, da ne omogočajo zaščitnih ukrepov v civilnih zadevah ali potrdil, ki jih zajema Uredba. Komisija je to upoštevala pri pripravi poročila.

Posledično se v poročilu odraža stanje v državah članicah, kolikor se Uredba zanje uporablja v praksi. V poročilu je upoštevana tudi uvodna izjava 12 Uredbe.

Končno poročilo POEMS iz leta 2015[10] in študija Evropskega parlamenta iz leta 2017[11] sta pokazala, da vse države članice določajo neko obliko odredb o zaščiti v kazenskih ali civilnih zadevah. Vendar sta obe študiji ugotovili, da se zakoni na področju odredb o zaščiti in ravni zaščite v EU znatno razlikujejo ter zato lahko ovirajo nemoteno delovanje Direktive in Uredbe, ki skupaj sestavljata pravni okvir EU.

Zdi se, da večina držav članic daje prednost sistemu, v katerem se zaščitni ukrepi odredijo v kazenskem, civilnem ali upravnem postopku. V drugih državah članicah je žrtvam na voljo mešanica civilnih in kazenskih ukrepov.

V nekaterih primerih pristojni organi v državah članicah morda težko določijo, ali se uporablja Direktiva ali Uredba. To se lahko zgodi, kadar ena sama odredba o zaščiti vključuje več ukrepov različne narave (civilne, upravne ali kazenske).

---

9 Poročilo ne zajema Združenega kraljestva, saj so bili podatki o izvajanju Uredbe, zbrani za analitični del poročila, zbrani po izstopu te države iz EU in po koncu prehodnega obdobja, v katerem se je Uredba še naprej uporabljala za Združeno kraljestvo.

10 van der Aa, S., idr., *op. cit.*

11 Služba Evropskega parlamenta za raziskave, *op. cit.*

Zato tako končno poročilo POEMS iz leta 2015 kot tudi študija Evropskega parlamenta iz leta 2017 kažeta, da se v praksi uporaba zaščitnih ukrepov v civilnih in kazenskih zadevah ter način njihove uporabe v EU zelo razlikujeta.

3. POSEBNA OCENA

3.1. Pristojni organi (člen 18(1), točka (a))

V skladu s členom 18(1), točka (a), Uredbe morajo države članice Komisijo obvestiti o vrstah organov, pristojnih za zadeve, ki jih ureja Uredba. Do julija 2015 so razen ene vse države članice, za katere je Uredba zavezujoča, Komisiji sporočile potrebne informacije.

V skladu s členom 5(1) Uredbe mora organ izdajatelj v državi članici izvora na zahtevo zaščitene osebe izdati potrdilo na večjezičnem standardnem obrazcu. V skladu s členom 18(1), točka (a)(i), morajo države članice Komisijo obvestiti o kategorijah organov, pristojnih za odreditev zaščitnih ukrepov in izdajo potrdil.

Od vseh držav članic, za katere se uporablja Uredba, jih je 20 sporočilo, da so organi, pristojni za odreditev in izdajo zaščitnih ukrepov v civilnih zadevah, krajevno pristojna sodišča. To vključuje sodišča prve stopnje, pritožbena sodišča in vrhovna sodišča. Od vseh držav članic jih je pet izrecno navedlo družinska sodišča ali oddelke sodišč za družinske zadeve, ena država članica pa delovno sodišče. Poleg tega so štiri države članice sporočile, da so pristojni tudi državni tožilci.

Da bi se upoštevale različne vrste organov, ki v državah članicah odrejajo zaščitne ukrepe v civilnih zadevah, se Uredba uporablja za odločbe tako sodnih organov kot upravnih organov. Vendar morajo upravni organi ponuditi jamstva glede svoje nepristranskosti in pravice strank do sodnega nadzora. To tudi pomeni, da policijski organi ne morejo biti organi izdajatelji (uvodna izjava 13). Ena država članica je Komisijo obvestila, da je pristojen župan mesta. Druga država članica je sporočila, da lahko policija kot organ, ki ima pooblastila javne uprave, odredi začasne preventivne omejevalne ukrepe in izda potrdila.

V skladu s členom 18(1), točka (a)(ii), Uredbe morajo države članice Komisijo obvestiti o vrstah organov:

- pri katerih je treba uveljavljati zaščitni ukrep, odrejen v drugi državi članici, in/ali
- ki so pristojni za izvršitev takega ukrepa.

Od vseh držav članic jih je 12 imenovalo sodišča, od katerih so vse razen ene izrecno imenovale krajevno pristojna sodišča, kot so okrožna sodišča, mestna sodišča ali okrajna sodišča. V treh državah članicah so pristojni državni tožilci, v štirih drugih pa sodni izvršitelj. Poleg tega je osem držav članic za izvršitev zaščitnih ukrepov zadolžilo organe pregona. Zdi se, da je v dveh državah članicah policija neposredno pristojna za priznavanje potrdil in izvrševanje zaščitnih ukrepov.

V skladu s členom 18(1), točka (a)(iii), Uredbe morajo države članice Komisijo obvestiti o vrstah organov, ki so pristojni za prilagoditev zaščitnih ukrepov. Od vseh držav članic jih je 18 izrecno imenovalo krajevno pristojna sodišča, kot so okrožna sodišča, mestna sodišča, okrajna sodišča ali predsednik lokalnega sodišča. Nadalje so tri države članice imenovale sodišča ali sodišča prve stopnje na splošno, dve državi članici državne tožilce in dve drugi sodnega izvršitelja.

V skladu s členom 18(1), točka (a)(iv), Uredbe morajo države članice Komisijo obvestiti o vrstah organov, pri katerih se vloži prošnja za zavrnitev priznanja (in izvršitve). Od vseh držav članic jih je 17 izrecno imenovalo krajevno pristojna sodišča. Štiri države članice pa so sporočile druge vrste sodišč, kot so sodišča prve stopnje, prekrškovna sodišča in pritožbena sodišča.

3.2. Jezikovna ureditev (člen 18(1), točka (b), člen 16, člen 4(2), točka (c), in člen 5(3))

Če je potrebno, mora zaščitena oseba, ki želi uveljavljati zaščitni ukrep v zaprošeni državi članici, pristojnim organom predložiti prevod potrdila (člen 4(2), točka (c)). Ta prevod lahko zahteva od države članice izvora (člen 5(3)).

Potrdilo mora biti prevedeno v enega od uradnih jezikov zaprošene države članice ali v uradni jezik EU, ki ga je ta država članica sporočila kot sprejemljivega (člen 16(1)). Države članice so morale te informacije Komisiji sporočiti do 11. julija 2014 (člen 18(1), točka (b)). Od vseh držav članic jih je ta rok upoštevalo osem. Do julija 2015 so razen ene vse države članice, za katere je Uredba zavezujoča, Komisiji sporočile potrebne informacije.

Od vseh držav članic jih tri sprejemajo potrdila v angleščini, ena pa je Komisijo obvestila, da eno od okrožnih sodišč sprejema potrdila v italijanščini. Poleg tega dve državi članici sprejemata potrdila v dodatnih jezikih na podlagi vzajemnosti.

3.3. Postopkovna jamstva za osebo, ki povzroča tveganje (členi 6, 11, 12 in 13)

Uredba določa posebne zaščitne ukrepe za zagotovitev, da se, če zaščitena oseba zahteva izdajo potrdila, spoštujejo pravice do obrambe osebe, ki povzroča tveganje (člen 6). Zlasti mora pristojni organ preveriti, ali je bila oseba, ki povzroča tveganje:

- obveščena o zaščitnem ukrepu (ali o njegovi prilagoditvi v skladu s členom 11(3)),
- obveščena o začetku postopka ali
- ima pravico do izpodbijanja zaščitnega ukrepa v državi članici izvora.

V petih državah članicah je oseba, ki povzroča tveganje, o zaščitnem ukrepu obveščena osebno, po sodnem izvršitelju ali sodnem uradniku.

V dveh državah članicah je oseba obveščena osebno ali s priporočenim pismom. V eni državi članici obveščanje poteka samo s priporočenim pismom. V eni državi članici obveščanje v večini primerov poteka pisno (elektronsko ali s priporočenim pismom). Če je oseba, ki povzroča tveganje, prisotna na obravnavi, se informacije posredujejo ustno. V eni državi članici je oseba obveščena z navadnim pismom. V treh državah članicah lahko policija v nekaterih primerih obvestilo vroči osebno.

V treh državah članicah ni posebnih pravil za obveščanje o potrdilu. Osebo, ki povzroča tveganje, je mogoče obvestiti na različne načine, na primer z elektronskimi sredstvi, s priporočenim pismom, prek ponudnikov kurirskih storitev ali osebno.

Države članice niso poročale o ponavljajočih se težavah pri obveščanju osebe, ki povzroča tveganje.

V skladu z Uredbo lahko oseba, ki povzroča tveganje, sproži sodni postopek v zaprošeni državi članici. Oseba, ki povzroča tveganje, se lahko pritoži zoper

prilagoditev zaščitnega ukrepa (člen 11(5)). V določenih primerih[12] lahko ta oseba zahteva tudi zavrnitev priznanja ali izvršitve zaščitnega ukrepa (člen 13(1)).

Ena država članica je predložila statistične podatke o postopkih, ki so jih osebe, ki povzročajo tveganje, sprožile na sodišču prve stopnje. Leta 2017 je bilo skupno 13 zahtev, leta 2018 28 in leta 2019 13.

3.4. Izdaja, obdelava in posredovanje potrdila (člen 4(1) in člen 5(1))

Zaščitena oseba lahko od organa izdajatelja države članice izvora zahteva, da izda potrdilo (člen 5(1)), ter ga naslovi na organe druge države članice za priznanje in izvršitev. V skladu s členom 4(1) Uredbe morajo države članice priznati zaščitne ukrepe, odrejene v drugi državi članici, ne da bi bil potreben poseben postopek. Poleg tega morajo biti ti ukrepi neposredno izvršljivi v zaprošeni državi članici.

Uporaba večjezičnega standardnega obrazca, izdanega v skladu s členom 5 Uredbe, vključno z njegovo vsebino, je bila po mnenju vseh osmih držav članic, ki so posredovale povratne informacije o zadevi, zadovoljiva.

Od vseh držav članic jih je sedem omogočilo elektronsko pošiljanje potrdil. Nadalje je pet držav članic potrdilo, da se potrdila o priznanju zaščitnih ukrepov v civilnih zadevah lahko obdelujejo digitalno. Od teh držav članic so imele štiri pozitivne izkušnje na tem področju, nobena od njih pa ni imela negativnih izkušenj. Nobena država članica Komisije ni obvestila o težavah pri pošiljanju potrdil. Vendar je ena država članica opozorila, da je treba izpolniti ločene standardne obrazce, če gre za več oseb. V takih primerih je za izpolnjevanje obrazcev potrebno več časa.

Nobena država članica ni prijavila ponavljajočih se težav s postopkom, vključno s spoštovanjem rokov. Nazadnje, štiri države članice so sporočile, da nimajo podatkov ali praktičnih izkušenj.

3.5. Popravek ali preklic zaščitnih ukrepov in potrdil (člen 14(1) in člen 9(1))

Zaščitni ukrep je mogoče odložiti, omejiti ali preklicati v državi članici izvora. V takšnem primeru lahko zaščitena oseba ali oseba, ki povzroča tveganje, zahteva izdajo potrdila za zagotovitev, da se ta sprememba upošteva v zaprošeni državi članici (člen 14(1)).

Če potrdilo vsebuje pisno napako ali je bilo očitno napačno odobreno, lahko zaščitena oseba oziroma oseba, ki povzroča tveganje, zahteva popravek ali preklic potrdila. Organ izdajatelj lahko to stori tudi na lastno pobudo (člen 9(1)).

Uporaba večjezičnega standardnega obrazca, izdanega v skladu s členom 14 Uredbe, vključno z njegovo vsebino, je bila po mnenju vseh osmih držav članic, ki so posredovale povratne informacije o zadevi, zadovoljiva.

Samo ena država članica je zagotovila informacije o povprečnem času za preklic ali popravek in navedla, da je to trajalo od 10 do 14 dni. Poleg tega je ena država članica

[12] Če je takšno priznanje očitno v nasprotju z javnim redom v zaprošeni državi članici ali če bi bilo nezdružljivo s sodbo, izdano ali priznano v navedeni državi članici.

sporočila, da je bilo treba v enem primeru potrdilo popraviti zaradi napake v izračunu.

V drugi državi članici nacionalna zakonodaja ne določa roka za popravek ali preklic potrdila. V tej državi članici se zadeva razišče med sodno obravnavo, o kateri morajo biti udeleženci obveščeni vnaprej. Zato se lahko trajanje postopka razlikuje glede na trajanje teh sodnih postopkov. Nazadnje, devet držav članic ni posredovalo podatkov oziroma so navedle, da niso imele nobenega primera.

3.6. Ozaveščanje in usposabljanje o izvajanju Uredbe

Od vseh držav članic jih je sedem izboljšalo ozaveščenost pravosodnih organov in pravosodnih strokovnjakov o izvajanju Uredbe, zlasti z uporabo informativnih dopisov, spletnih mest, priročnikov in vodnikov, odvetniških zbornic in smernic.

Usposabljanja o izvajanju Uredbe so bila organizirana v petih državah članicah. Vendar se v štirih od njih ta usposabljanja niso posebej osredotočala na Uredbo, temveč so bila del programov za sodnike in/ali sodne uradnike s splošnejšim pregledom.

4. ZBIRANJE PODATKOV

Komisija je julija 2021 pristojnim organom v državah članicah poslala vprašalnik za zbiranje podatkov in informacij o izvajanju Uredbe od začetka njene veljavnosti. Prejela je odgovore 19 držav članic, od katerih jih je 16 potrdilo, da njihovi pravni sistemi omogočajo zaščitne ukrepe v civilnih zadevah.

Komisija je ugotovila, da je deset držav članic (tj. polovica držav članic, za katere se uporablja Uredba) izjavilo, da nimajo razčlenjenih statističnih podatkov o zaščitnih ukrepih v civilnih zadevah. Zato te države članice niso mogle zagotoviti podatkov o številu potrdil, izdanih ali prejetih v skladu z Uredbo. Od vseh držav članic jih je sedem posredovalo podatke, vendar so navedle izjemno nizke številke tako za izdana kot za prejeta potrdila (od 1 do 0). V eni državi članici je bilo izdanih 25 potrdil.

Od vseh držav članic jih je 14 odgovorilo, da niso imele nobenega primera ali da nimajo razčlenjene statistike o prošnjah za izdajo potrdil, ki so jih prejele kot država članica izvora. Dve državi članici pa sta sporočili, da je njun pristojni organ prejel eno samo prošnjo za izdajo potrdila, od teh pa je bila ena zavrnjena.

V vprašalniku se je povprašalo tudi o primerih, v katerih so države članice v vlogi zaprošene države članice izvršile zaščitni ukrep na podlagi člena 5 in na koncu ta ukrep prilagodile. Od vseh držav članic jih je pet navedlo, da niso imele nobenega takšnega primera.

Podobno je pet držav članic navedlo, da niso imele nobenega primera, ki bi vključeval pritožbeni postopek zoper prilagoditev zaščitnega ukrepa.

Skoraj vse države članice, ki so izpolnile vprašalnik, so navedle, da nimajo znanih primerov (dve državi članici) zaščitnih ukrepov, ki bi bili odloženi, popravljeni ali preklicani v skladu s členom 14 ali členom 9 Uredbe, oziroma da nimajo razčlenjenih podatkov o takih primerih (devet držav članic). To velja ne glede na to, ali so delovale kot država članica izvora ali kot zaprošena država članica. V eni državi članici je bilo eno potrdilo popravljeno v skladu s členom 9 Uredbe zaradi napake pri izračunu.

Končno poročilo POEMS iz leta 2015[13] in študija Evropskega parlamenta iz leta 2017[14] sta že opozorila na pomanjkanje zanesljivih in javno dostopnih podatkov o primerih odredb o zaščiti v civilnih zadevah. V obeh študijah se je poročalo, da številne države članice nimajo redne statistike in se lahko zanašajo le na manjše študije. Poleg tega so posredovane informacije običajno zajemale določene odredbe o zaščiti ali določene dele države. V študijah je bilo ugotovljeno, da velike razlike v podatkih, zbranih v različnih državah članicah, lahko kažejo, da so bili dejanski primeri zaščitnih ukrepov v civilnih zadevah močno podcenjeni. Rezultati ankete iz leta 2021 so privedli do podobnega zaključka. Pomanjkanje podatkov, razčlenjenih po državah članicah, katerih pravni sistemi omogočajo zaščitne ukrepe v civilnih zadevah, predstavlja izziv za dejansko oceno uporabe zaščitnih ukrepov v civilnih zadevah.

---

13 van der Aa, S., idr., *op. cit.*

14 Služba Evropskega parlamenta za raziskave, *op. cit.*

5. ZAKLJUČEK

Nemoteno delovanje Uredbe je ključnega pomena za zagotavljanje popolne in zanesljive zaščite žrtvam kaznivih dejanj v EU, ko uveljavljajo svojo pravico do prostega gibanja.

Po mnenju zadevnih držav članic je jedro sistema vzajemnega priznavanja, vzpostavljenega z Uredbo (tj. uporaba večjezičnega standardnega obrazca), zadovoljivo. Poleg tega se zdi, da države članice niso imele večjih težav pri uporabi glavnih vidikov Uredbe, kot so tisti glede izdaje, obdelave in posredovanja potrdil, Več držav članic lahko potrdila pošilja elektronsko.

Države članice prav tako ne poročajo o ponavljajočih se težavah v zvezi s postopkovnimi jamstvi za osebo, ki povzroča tveganje. Zlasti v zvezi z obveščanjem te osebe o zaščitnih ukrepih države članice uporabljajo različne postopke, kot so uradna obvestila s priporočenim pismom, z elektronskimi sredstvi ali osebno.

V analizi niso bile ugotovljene težave v zvezi s popravkom ali preklicem zaščitnih ukrepov. Nekatere države članice so navedle, da takih primerov nimajo.

Vendar ta analiza podobno kot poročilo o izvajanju direktive o evropski odredbi o zaščiti kaže, da bodo razlike v zakonih in praksah glede nacionalnih zaščitnih ukrepov v EU verjetno preprečile, da bi instrument v celoti uresničil svoj potencial, in vplivale na uspeh vzajemnega priznavanja odredb o zaščiti. Analiza kaže, da je v nekaterih primerih težko ugotoviti, ali se uporablja Direktiva ali Uredba. To so na primer primeri, kadar ena sama odredba o zaščiti vključuje več ukrepov različne narave (civilne, upravne ali kazenske).

Poleg tega to poročilo kaže, da obstajajo možnosti za izboljšanje ozaveščenosti o Uredbi v državah članicah. Spodbujanje ozaveščanja ter zagotavljanje informacij in smernic strokovnim delavcem in deležnikom na nacionalni ravni bi lahko pripomogla k boljši uporabi Uredbe.